

Національний технічний університет України
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ
ІМЕНІ ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»

Емблема
кафедри
(за
наявності
)

Кафедра української
мови, літератури та
культури

СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА МОВА ТА КУЛЬТУРА.

Частина 1. УКРАЇНСЬКА МОВА ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Перший (бакалаврський)</i>
Галузь знань	<i>03 Гуманітарні науки</i>
Спеціальність	<i>035 Філологія</i>
Освітня програма	<i>Германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська</i>
Статус дисципліни	<i>Нормативна</i>
Форма навчання	<i>заочна</i>
Рік підготовки, семестр	<i>І курс, осінній семестр</i>
Обсяг дисципліни	<i>2 кредити, 60 академічних годин: 12 аудиторних годин (практичнiзаняття), 48 години (самостійна робота)</i>
Семестровий контроль/контрольні заходи	<i>Залік / ДКР</i>
Розклад занять	<i>http://rozklad.kpi.ua</i>
Мова викладання	<i>Українська</i>
Інформація про керівника курсу /викладачів	<i>Практичні: кандидат філологічних наук, Завадська Вікторія Валеріївна, e-mail:ptits@ukr.net, тел.: 0954509124 (Viber, Telegram) https://kumlk.kpi.ua/node/375</i>
Розміщення курсу	<i>Google classroom, код класу (2020/21): https://classroom.google.com/c/MTY3NjQyNzA0MzU2?hl=ru&cjc=b67q4a3</i>

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

У сучасних умовах розвитку комп'ютерних технологій сильно прогресує така галузь, як машинний переклад текстів, тому від перекладачів сьогодні усе частіше вимагають не безпосереднього перекладу з одної мови на іншу, а саме перевірки перекладу, зробленого машиною. Для адекватного виконання цього завдання перекладач повинен не просто добре знати іноземну мову, а, перш за все, уміти доречно й грамотно, часто із врахуванням певних етнічних особливостей психології добирати необхідні мовно- стилістичні засоби. Дисципліна «Сучасна українська мова у контексті культури» акцентує увагу на моментах лінгвістичної локалізації текстів. Курс має на меті не лише вдосконалити у студентів знання власної мови, але дати навички написання й редагування текстів різних стилів, враховуючи культурний контекст.

Метою кредитного модуля є формування у студентів здатностей:

- реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;
- спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;
- бути критичним і самокритичним;

- учитися й оволодівати сучасними знаннями;
- аналізувати діалектні та соціальні різновиди мов, що вивчаються, описувати соціолінгвальну ситуацію;
- вільно, гнучко й ефективно використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стилових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя;
- створювати усні й письмові тексти різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами;
- надавати консультації з дотриманням норм літературної мови та культури мовлення;
- організовувати ділову та міжкультурну комунікації;
- реферувати й анотувати різножанрові тексти державною мовою.

У результаті вивчення кредитного модуля «Сучасна українська мова та культура. Українська мова за професійним спрямуванням» студенти зможуть:

1. Дотримуватися морально-етичних та культурних норм, принципів академічної доброчесності та кодексу професійної етики, примножувати досягнення суспільства.
2. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземними мовами усно та письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації (правильно використовувати мовні засоби: лексичні та граматичні відповідно до навчальних завдань).
3. Створювати усні й письмові тексти різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами (послугуватися різними типами словників під час перекладу та редагування різностильових текстів).
4. Аналізувати мовний та літературний матеріал, розуміти й інтерпретувати із урахуванням тенденцій наукових розвідок екстралінгвістичний та інтертекстовий зв'язок творів класичної літератури й сучасного дискурсу (художнього та фахового) – (орієнтуватися в сучасних дослідженнях з різних напрямків українського мовознавства; знаходити, аналізувати інформацію з певною метою).
5. Використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стилових різновидах і реєстрах спілкування для розв'язання фахових комунікативних завдань у різних сферах професійної діяльності (створювати навчальні тексти в жанрах, які відповідають професійній підготовці перекладача).
6. Вести ділову комунікацію усно і письмово, редагувати, реферувати й анотувати різножанрові тексти державною та іноземними мовами.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Кредитний модуль «Сучасна українська мова та культура. Частина 1. Українська мова за професійним спрямуванням» має міждисциплінарний характер. Він є частиною навчальної дисципліни, що складається з двох кредитних модулів «Сучасна українська мова та культура. Частина 1. Українська мова за професійним спрямуванням», «Сучасна українська мова та культура. Частина 2. Стилістика сучасної української мови». За структурно-логічною схемою програми підготовки фахівця кредитний модуль ґрунтується та взаємопов'язаний зі знаннями та вміннями, якими студенти оволодівають у процесі засвоєння таких навчальних дисциплін, як «Вступ до романо-германського мовознавства», «Друга англійська мова (практичний курс)». Знання, уміння та досвід, здобуті у процесі навчання цієї дисципліни, забезпечують подальше оволодіння такими навчальними дисциплінами, як «Зіставна граматики», «Історія зарубіжної літератури», «Прикладні лінгвістичні дослідження».

3. Зміст навчальної дисципліни

Розділ 1. Засади академічної мовної культури.

Тема 1.1. Мова як соціальний феномен. Українська мова як мова фахового спілкування. Тема 1.2. Лексична система сучасної української мови.

Розділ 2. Термінологічна система сучасної української мови.

Тема 2.1. Термінотворення у системі сучасної української мови. Кодифікація і стандартизація в царині термінології.

Тема 2.2. Особливості перекладацької роботи з термінами.

Розділ 3. Наратив у контексті української культури.

Тема 3.1. Текст як спосіб впливу на міфологічну свідомість. Тема 3.2. Текст як елемент культури різних епох.

Тема 3.3. Сучасний наратив як спосіб культурно-соціального впливу.

ДКР.Залік.

4. Навчальні матеріали та ресурси

Базова

1. Мацюк З., Станкевич Н. Українська мова професійного спілкування : навч. посіб. Київ: Каравела, 2008. 352 с. URL: https://pidruchniki.com/1435072247592/dokumentoznavstvo/ukrayinska_mova_profesijnogo_spilkuvannya
2. Мойсієнко А. К., Бас-Кононенко О. В., Бондаренко В. В. та ін. Сучасна українська літературна мова: Лексикологія. Фонетика : підручник. Київ: Знання, 2010. 270 с. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Bas-Kononenko_Oksana/Suchasna_ukrainska_literaturna_mova_Leksykologhiia_Fonetyka/

Допоміжна

1. Д'яков А. С. Основи термінотворення: семантичні та соціолінгвістичні аспекти : [монографія] / А. С. Д'яков, Т. Р. Кияк, З. Б. Куделько. Київ: KM Academia, 2000. 216 с. URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe?S21CNR=20&S21STN=1&S21REF=2&C21COM=S&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB&S21All=%3C.%3EID%3DUKR0009600%3C.%3E&&S21FMT=fullwebr>
2. Карпиленко В. А. Функціонування наративів і особливості управління ними в системі соціальних комунікацій // Молодий вчений. № 2 (17), лютий. 2015. С. 549–552. URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2015/2/423.pdf>
3. Ожеван М. А. Глобальна війна стратегічних наративів: виклики та ризики для України // Стратегічні пріоритети. Ч. 4 (41). 2016. С.30–40. URL: <http://ippi.org.ua/sites/default/files/ozevan.pdf>
4. Перспективні напрямки дослідження українського медійного контенту: фундаментальні та прикладні аспекти : матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції [наук. ред. В. Різун; упоряд. Т. Скотникова, А. Волобуєва] Київ : Інститут журналістики, 2016. 328 с. URL: <http://journ.knu.ua/periodyka/images/pdf/konf/fmc2.pdf>
5. Почепцов Г. Г. Від Facebook'у і гламуру до WikiLeaks: медіа комунікації. Київ: Спадщина, 2012. 464 с. URL: <https://docplayer.net/66751343-Georgiy-pochepcov-vid-facebook-u-i-glamuru-do-wikileaks-mediakomunikaciyi.html>
6. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми : підручник / О. О. Селіванова. – Полтава: Довкілля. Київ, 2008. 711 с. URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0001849>

Літературу можна знайти у Науково-технічній бібліотеці ім. Г. І. Денисенка КПІ ім. Ігоря Сікорського, на ресурсах Інтернет.

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Календарний план

	Зміст навчального матеріалу	Практичні	СРС
1	Розділ 1. Засади академічної мовної культури. Тема 1.1. Мова як соціальний феномен. Українська мова як мова фахового спілкування. Практичне заняття 1. Мова як засіб формування та вираження думки. «Мовні картини світу» як феномен культури.	2	6
2	Тема 1.2. Лексична система сучасної української мови. Практичне заняття 2 Мовна культура. Типологія мовних норм сучасної української мови.	2	6
	Розділ 2. Термінологічна система сучасної української мови.	2	6

3	Тема 2.1. Термінотворення у системі сучасної української мови. Кодифікація і стандартизація в царині термінології. Тема 2.2. Особливості перекладацької роботи з термінами. Практичне заняття 3 Способи перекладу іншомовних термінів.		
4	Розділ 3. Наратив у контексті української культури. Тема 3.1. Текст як спосіб впливу на міфологічну свідомість. Тема 3.2. Текст як елемент культури різних епох. Практичне заняття 4. Текст у культурній ретроспективі.	2	8
5	Тема 3.3. Сучасний наратив як спосіб культурно-соціального впливу. Практичне заняття 5. Типи сучасних наративів та їх місце у світоглядній системі.	2	6
6	Практичне заняття 6. Підвищення рейтингу. Залік. ДКР	2	6 10

Силабус кредитного модуля «Сучасна українська мова та культура. Українська мова за професійним спрямуванням» розроблений на основі принципу послідовного застосування знань і навичок, попередньо набутих студентами. Активне навчання студентів забезпечується добром таких форм, методів роботи й типів завдань, які є цікавими для кожної конкретної групи. Таким чином, стратегія взаємодії викладача зі студентами заснована на принципі студентоцентризму й спрямована на забезпечення максимально ефективного засвоєння студентами теоретичних знань та набуття практичних навичок.

Для засвоєння матеріалу кредитного модуля «Сучасна українська мова у контексті культури» та набуття здобувачами вищої освіти необхідних фахових компетентностей застосовуються такі стратегії й технології:

- метакогнітивні (студенти самостійно планують, реалізують свою навчальну діяльність, аналізують недоліки);
- когнітивні (практика, рецепція, продукування, аналіз, конструювання);
- соціальні (взаємодія, обмін інформацією, розподіл завдань під час групової роботи, налагодження взаємодії з викладачем, досягнення консенсусу в обговоренні, вміння налагоджувати комунікацію під час обговорення фахових проблем та виконання завдань).

Викладання курсу здійснюється на засадах взаємодії та взаємоповаги студента і викладача, з урахуванням потреб та можливостей студентів-майбутніх фахівців. Результатом такої роботи має стати набуття студентами відповідних знань і формування в них фахових навичок.

Під час навчання застосовуються:

- метод проблемного викладу передбачає постановку такого завдання, під час виконання якого студенти здобувають знання шляхом практичної діяльності, набувають відповідних умінь і навичок; метод реалізується через частково-пошукову діяльність (практичне заняття), самостійну дослідницьку діяльність студентів (самостійна робота) або у формі проблемного викладу (теоретичний матеріал, що подається викладачем);
- різні типи евристичних методів (вільних асоціацій, інверсії, евристичних питань, «мозкового штурму») передбачають виконання завдань, що дозволяють студенту побачити закономірності розвитку мови та зв'язки одних мов з іншими (зокрема на лексичному рівні), що є дуже важливим для майбутніх перекладачів;
- пояснювально-ілюстративний метод (словесна, практична та наочна форми) – застосовується там, де студенти-першокурсники ще не мають достатньої компетенції для самостійного виконання завдання, наприклад, щодо оформлення наукової бібліографії;
- репродуктивний метод застосовується як «робота за алгоритмом», тому виключає лише повторення поданої інформації.

Усі методи навчання опосередковано спрямовані на формування навчально-стратегічної компетентності студентів, зокрема на розвиток метакогнітивної свідомості (процесу організації, реалізації, контролю та корегування власної навчальної діяльності).

Для ефективної комунікації з метою розуміння структури та змісту кредитного модуля та засвоєння матеріалу використовується електронна пошта, Telegram та Viber, за допомогою яких:

- спрощується розміщення та обмін навчальним матеріалом;

- здійснюється надання консультативної допомоги студентам щодо навчальних завдань та змістунавчальної дисципліни;
- оцінюються якість виконання навчальних завдань студентами;
- ведеться облік виконання студентами плану навчальної дисципліни, графік виконання навчальних завдань та оцінювання студентів.

Під час навчання та для взаємодії зі студентами використовуються сучасні інформаційно-комунікаційні та мережеві технології, а також обладнання (проектор та електронні презентації до практичних занять).

6. Самостійна робота студента

Кредитний модуль передбачає такі види самостійної роботи: підготовка до практичних занять, виконання ДКР, підготовка до заліку. Час, відведений на кожний із цих видів самостійної роботи, вказаний у п. 5.

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Відвідування практичних занять, активна робота на них і виконання завдань є необхідними для поглиблення теоретичних знань, набуття та розвитку практичних навичок і компетентностей – досягнення програмних результатів навчання. Перед заняттям здобувач вищої освіти повинен ознайомитися з рекомендованою викладачем літературою. Методичні матеріали з курсу викладач розміщує на гуглдиску або в онлайн середовищі Google Classroom, доступ до якого мають студенти, які вивчають цей освітній компонент.

Актуальну інформацію щодо організації навчального процесу з дисципліни студенти отримують з оголошень у стрічці Google Classroom, повідомлень в Telegram/Viber або Електронному кампусі КПІ. Під час змішаної/дистанційної форми навчання заняття проходять у форматі відеоконференцій на платформі Meet /ZOOM.

Виконані завдання здобувачі вищої освіти здають через Google Classroom. У випадку відсутності на занятті виконані завдання студенти завантажують до їх розбору (тобто до пари) у свої папки в Google Classroom. Термін виконання домашнього навчального завдання узгоджується з викладачем. Завдання, подані на перевірку після закінчення визначеного терміну, оцінюються в 0 балів. Якщо студент не здав завдання протягом визначеного терміну з поважної причини, яку підтверджує офіційний документ (довідка про непрацездатність, службова записка тощо), він може представити деякі із пропонованих завдань (які передбачають індивідуальний характер виконання) за графіком, узгодженим із викладачем, але не пізніше передостаннього практичного заняття. Перескладання завдань для підвищення оцінки не передбачено. Відпрацювання пропущених без поважної причини занять за рахунок виконання додаткових навчальних завдань не передбачено.

Поточний контроль. Викладач регулярно заносить результати поточного контролю в модуль «Поточний контроль» Електронного кампусу КПІ, згідно з Положенням про поточний, календарний і семестровий контроль в КПІ ім. Ігоря Сікорського. Детальніше: https://document.kpi.ua/2020_7-137. Ознайомитися з результатами поточного контролю студент може в особистому кабінеті в Електронному кампусі КПІ.

Правила призначення заохочувальних балів. Відповідно до Положення про систему оцінювання результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/node/37>), заохочувальні бали не входять до основної 100-бальної шкали РСО і не можуть перевищувати 10% рейтингової шкали, тобто максимальна кількість заохочувальних балів – 10. Заохочувальні бали призначають за участь у науково-практичних конференціях, семінарах, кафедральних

заходах за тематикою освітнього компонента.

Штрафні бали з освітнього компоненту не передбачені.

Академічна доброчесність

Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code> та Положенні про систему запобігання академічному плагіату (<https://osvita.kpi.ua/node/47>).

Норми етичної поведінки

Норми етичної поведінки студентів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Процедура оскарження результатів контрольних заходів

Студенти мають можливість порушити будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто згідно із наперед визначеними процедурами.

Студенти мають право оскаржити результати контрольних заходів, але обов'язково аргументовано, пояснивши з яким критерієм не погоджуються відповідно до оціночного листа та/або зауважень. Детальніше:

http://osvita.kpi.ua/sites/default/files/downloads/Pol_potocnyi_kalendar_semestr_kontrol.pdf.

Інклюзивне навчання. Освітній компонент може викладатися для більшості студентів з особливими освітніми потребами, окрім студентів із серйозними вадами зору, які не дозволяють виконувати завдання за допомогою персональних комп'ютерів, ноутбуків та/або інших технічних засобів. Детальніше про забезпечення інклюзивності освіти в КПІ ім. Ігоря Сікорського за посиланням <https://osvita.kpi.ua/node/172>.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

з/п	Контрольний захід	%	Ваговий бал	Кіл-ть	Всього
1.	Опитування за темою	60%	15	4	60
2.	ДКР	40%	40	1	40
				Всього	100

Рейтинг студентів з дисципліни складається з балів, що він отримує за:

1. Опитування за темою;
2. ДКР

Основні критерії оцінювання роботи студентів

1. Опитування за темою.

Ваговий бал – 15, максимальна кількість балів на практичних заняттях становить $4 \times 15 = 60$ балів.

«відмінно» - 14-15 балів - повна відповідь на питання з проблематики теми, що обговорюються на занятті; ґрунтовність та послідовність викладу;

«добре» - 11-13 балів - повна відповідь на питання з проблематики теми, що обговорюються на занятті; ґрунтовність та послідовність викладу; наявність незначних мовленневих помилок.

«задовільно» - 9-10 балів - неповна (60%) відповідь на питання з проблематики теми, що обговорюються на занятті; недостатні ґрунтовність та послідовність викладу; наявність мовленневих помилок;

«незадовільно» - 0 балів - невідповідність змісту відповіді проблематиці теми; відсутність відповіді.

2. ДКР.

Ваговий бал – 40 – зміст, вимоги до оформлення та зразок контрольного завдання див. в Додатку 3.
Критерії оцінювання:

«відмінно» – 36–40 балів – безпомилкове виконання завдання, відповідно до змісту завдання;

«добре» – 30–35 балів – виконання завдання із незначною кількістю помилок або деякими хибами;

«задовільно» – 24–29 балів – виконання завдання зі значною кількістю помилок;

«незадовільно» – 0 балів – відсутність виконаного завдання або його незадовільне виконання (менше 60% правильних варіантів відповідей).

Результати повідомляються кожному студенту конфіденційно через систему Електронний кампус КПІ, електронною поштою, повідомленням у Telegram, Viber.

Семестрова атестація студентів

Отримання заліку		Критерій
	Поточний рейтинг	RD ≥ 60, зараховане ДКР

Сума рейтингових балів, отриманих студентом протягом семестру, за умови зарахування ДКР, переводиться до підсумкової оцінки згідно з таблицею. Студент, який отримав більше 60 балів, але бажає підвищити результат, може написати залікову контрольну роботу. У цьому випадку остаточний результат складається із балів, що отримані на заліковій контрольній роботі, та балів за ДКР.

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

Кількість балів	Оцінка
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
ДКР не зараховано	Не допущено

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Методичні рекомендації до написання та оформлення домашньої контрольної роботи.

Метою домашньої контрольної роботи (далі – ДКР) є перевірка засвоєння студентами знань про мову як багатофункціональну знакову систему й суспільне явище; розуміння ними основних процесів, що відбуваються в мові; вміння впізнавати й аналізувати мовні явища, оцінювати їх з позиції мовної нормативності; вміння застосовувати набуті знання на практиці, зокрема у процесі складання, редагування та перекладання текстів. ДКР має на меті оцінити практичні вміння студентів.

Завдання, запропоновані студентам, охоплюють ключові розділи модуля. Виконуючи завдання, студенти повинні виявити:

- знання теоретичних засад нормативності української літературної мови;
- розуміння основних засад формування терміносистеми сучасної української мови;
- знання специфіки української мови за професійним спрямуванням, зокрема лінгвістичної термінології як основи професійного мовлення;
- вміння редагувати тексти різних стилів та фахів;
- вміння вербалізувати власні думки відповідно до мовних норм та формулювати поняття.

ДКР складається з практичних завдань, кожне з яких оцінюється згідно із системою вагових

балів з кожного контрольного заходу.

Зразок завдань для домашньої контрольної роботи

ДОМАШНЯ КОНТРОЛЬНА РОБОТА

з кредитного модуля ЗО6/1

«Сучасна українська мова та культура»

Частина 1. Українська мова за професійним
спрямуванням»

спеціальності: 035 «Філологія», освітнього ступеня
«Бакалавр»

I. У якому з речень усі слова відповідають нормам СУЛМ (тобто немає лексичних відхилень)?

- *Носить її або мадонні дайте на офіру, як хочете.*
- *Потім він почав давити на мораль: "Ви повинні, повинні, повинні..."*
- *Несміливо заглядав у двері високий бородатий рудий купець у довгому жупані.*
- *Не сидів я в кайданах. І не били мене нагаями.*

II. Яке з речень НЕ потребує редагування?

- *Наведемо простий тривіальний приклад розв'язання задачі через теорему Піфагора.*
- *Долоні її рук тремтіли, обличчя посіріло.*
- *Поети та прозаїки зображували у своїх творах життя селян-кріпаків, намагаючись привернути увагу владних верств до соціальних проблем бідноти.*

III. Оберіть правильний варіант.

1. *Враження про лектора / враження від лектора;*
2. *вітер 25 м на секунду / вітер 25 м за секунду;*
3. *усунути з роботи / усунути від роботи;*
4. *оплатити проїзд / оплатити за проїзд;*
5. *щодо цього / відносно цього;*
6. *згодився на пропозицію / згодився з пропозицією;*
7. *на першому етапі / на першій етапі;*
8. *приймати на слух / сприймати на слух;*
9. *на рахунок цього / щодо цього;*
10. *співпадіння обставин / збіг обставин.*
11. *Зробив це для годиться / зробив це для вигляду;*
12. *не показував вигляду / не давав знаки;*
13. *«Майдан Перемоги» / «Площа Перемоги»;*
14. *цей же самий / такий самий;*
15. *дитина поводить себе погано / дитина поводить себе погано;*
16. *є зразковим / являється зразковим;*
17. *видається, що / може показатися, що;*
18. *квартира з усіма зручностями / квартира з усіма вигодами;*
19. *заклювати угоду / укладати угоду;*
20. *змішана виборча система / мішана виборча система.*

IV. Які з поданих речень є істинними, а які – хибними?

- 1) *Творцем нової української літературної мови був Іван Котляревський.*
- 2) *Старослов'янська мова живе і розвивається досі.*
- 3) *Термін «мовні картини світу» з'явився ще за часів античності.*
- 4) *Август Шлейхер ввів у лінгвістику терміни «мовна сім'я», «мовна група», «генеалогічне древо» та ін.*
- 5) *Українська мова належить до тюркської мовної сім'ї.*
- 6) *Запис фольклорного твору є об'єктом авторського права записувача.*
- 7) *Твір вважається оригінальним, якщо у ньому не більше 50% цитувань.*

- 8) Якщо особа не зареєструвала авторство, вона його втрачає.
 9) Мелетій Смотрицький ввів до абетки літери Г та Й, позначивши ними відповідні звуки.
 10) Поліфункціональність мови – це застосування мовних засобів у різних сферах спілкування.

V. Доберіть українські відповідники до слів.

Семантика, етимологія, мілітарний, реципієнт, комунікація, когнітивний, соціальний, номінативний, функція, медіа.

Рекрутинг, лофт-кав'ярня, мінімальне, релевантність, консервативність, інновація, альтернатива, респектабельний, паркінг, дезактивація.

VI. Поясніть походження та значення фразеологізмів.

Не святі горшки ліплять; Содом і Гомора; Борітеся – поборете! Вам Бог помагає! Людина людині – вовк; Лити воду на чужий млин; Немає пророка у своїй землі; Чи блакитна кров полетіть, як пробити пану груди? Зі щитом або на щиті. Прийшов, побачив, переміг! Наріжний камінь.

Питання залікової контрольної роботи оцінюються у 60 балів максимум. Залікова контрольна робота складається із 30 практичних завдань тестового типу (кожна правильна відповідь оцінюється в 2 бали), що охоплюють матеріал усіх трьох розділів кредитного модуля та генеруються автоматично для кожного студента.

- «відмінно», (не менше 90% потрібної інформації) – 27 - 30 правильних відповідей;
- «добре», (не менше 75% потрібної інформації) – 22 - 26 правильні відповіді;
- «задовільно», (не менше 60% потрібної інформації) – 18 - 22 правильних відповідей;
- «незадовільно» – менше 18 правильних відповідей.

Зразок завдань залікової контрольної роботи

ЗАЛІКОВА КОНТРОЛЬНА РОБОТА

з кредитного модуля ЗО6/1

«Сучасна українська мова та культура.

Частина 1. Українська мова за професійним спрямуванням» спеціальності: 035 «Філологія», освітнього ступеня «Бакалавр»

1. Національна мова включає в себе:
  - унормовані форми, закріплені в підручниках, посібниках, словниках;
  - українську мову, діалекти та мови національних меншин;
  - усі форми мови, мовні засоби, якими послуговується нація.
2. У якому варіанті усі словосполучення відповідають нормам української літературної мови?
  - виключення з правил, протягом доби, згідно з цим;
  - на рахунок цього, зацікавлена особа, співпадіння обставин;
  - відповідальна особа, розв'язати задачу, добуток чисел
3. У якому із варіантів визначення сформульоване відповідно до законів творення терміносистеми? Депресія – це коли людина перебуває у поганому настрої, нічого не хоче робити, їй нічого не подобається, і це може тривати довго.
 Рекурсія – це процес самоповторення об'єкта або його частин. Температура – це те, що характеризує тепловий стан об'єкта. Коргі – це собака, найменша з вівчарок.
4. У якому реченні тексту НЕМАЄ мовних помилок?
  - Агатангел Кримський відносився до самих великих вчених ХХ століття.
  - Він був одним з фундаторів, першим секретарем і керівником першої української Академії наук в Україні.
  - Кримський мав дуже феноменальну пам'ять і унікальні здібності для вивчення мов, знав понад 50 мов, а на рахунок того, якими мовами володіє, жартував, що легше порохувати,

якими мовами він не говорить.

- Науковець був причасний до створення української сходознавчої школи, знищеної під час сталінських репресій.
  - Багато праць вченого переведено на європейські мови.
  - Син кримського татарина і полячки, Агатангел Кримський вважав себе українцем, а мовою свого особного спілкування, наукових і творчих робіт свідомо обрав українську мову.
  - «Перша ознака національності є мова...» – пише він у листі до Бориса Грінченка.
  - Свої погляди на походження та розвиток української мови Кримський показав у статті «Українська мова, звідки вона взялася і як вона розвивалася».
5. Який варіант перекладу є некоректним? File delete operation failed.
- Не вдалося видалити файл.
  - Не вдалося здійснити видалення файлу.

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено доцент, канд. філол. наук, Завадська В. В.

Ухвалено кафедрою української мови, літератури та культури (протокол № 9 від 24.05.2023)

Погоджено Методичною комісією факультету лінгвістики (протокол № від 2023)